УДК 377.467

Майборода Л.,
Інститут професійно-технічної освіти
НАПН України, м. Київ

ЗМІСТ ТА СПОСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Дистанційне навчання у підготовці фахівців беззаперечно є перспективним напрямом у сучасній освіті і професійно-технічна освіта не є у цьому виключенням. У дослідженнях вітчизняних науковців відмічаються переваги впровадження дистанційного навчання у професійно-технічних навчальних закладах (ПТНЗ), серед яких: розв'язання комплексу соціально-економічних питань; забезпечення доступності до освіти і навчання, зокрема інклюзивного, неперервного, навчання дорослих, підвищення кваліфікації без відриву від виробництва; об'єднання світового інформаційного, інтелектуального, творчого та науково-педагогічного потенціалу; розвиток вітчизняної освіти до європейського рівня [1].

Проведений нами аналіз наукових джерел, дослідження практики використання дистанційної форми навчання у ПТНЗ дозволили визначити організаційні та технічні способи її реалізації.

До організаційних пропонуємо віднести такі способи реалізації дистанційного навчання у ПТНЗ:

– дистанційна форма навчання (учень/слухач індивідуально записується на курс та навчається дистанційно за методикою відповідного ПТНЗ);

– дистанційно-очна форма навчання (учень/слухач вивчає предмети у навчальному закладі та має можливість додаткового їх вивчення дистанційно, або окремих тем, органічно поєднуючи з традиційним навчальним процесом);

– класно-дистанційна форма (учні/слухачі однієї групи одного навчального закладу вивчають навчальні предмет у дистанційній формі. Вони мають можливість спілкуватись зі своїм педагогом. Кількість очних занять зменшується та вони переходять на очні консультації);

– дистанційна форма з педагогом-куратором (учні/слухачі навчаються дистанційно з педагогом з іншого навчального закладу. А викладач ПТНЗ з предмету дистанційного навчання виконує функції консультанта на місці, роз'яснює деталі дистанційного навчання та незрозумілі місця з предмету);

– учні беруть участь в окремих тематичних вебінарах які обговорюються на очних заняттях [2].

Серед технічних способів реалізації дистанційного навчання у ПТНЗ найбільш розповсюдженими є:

1. Надання доступу учням до електронного контенту за допомогою мережі Інтернет на базі власного серверу ПТНЗ або за допомогою Інтернет-сервісів, які надають можливість обміну контентом, такі як: Google, MS OneDrive, Yandex диск тощо.

2. Організація дистанційного навчання на додаткових можливостях інтернет-сервісів та за активного використання електронної пошти, персональних сайтів (блогів), соціальних мереж (Facebook, VK тощо). Розміщення контенту відбувається на власному сервері або «хмарі» за допомогою безкоштовної пошти (соціальних мереж) та безкоштовних засобів створення онлайн тестів.

3. Використання спеціалізованого програмного забезпечення, до якого відноситься: Moodle, eFront, Edmodo, Blackboard, SuccessFactors, SkillSoft, Litmos, OpenEDX тощо. Вони забезпечують підтримку навчального процесу від створення навчального контенту до керування навчальним процесом [3].

Зміст дистанційного професійного навчання з підготовки кваліфікованих робітників у ПТНЗ повинен відповідати державним стандартам, навчальним планам і програмам з конкретних професій та обраному організаційному способу реалізації дистанційного навчання.

Зміст дистанційного професійного навчання може бути реалізований за допомогою різних організаційних форм теоретичного навчання: лекції, теоретичні і практичні семінари (вебінари), практичні заняття, консультації, виконання учнями, слухачами індивідуальних завдань (реферат, розрахункова робота, курсовий проект, проміжна поетапна та випускна кваліфікаційна робота, дипломний проект), навчальні екскурсії (віртуальні) та ін. Педагог професійного навчання самостійно, з урахуванням педагогічних принципів навчання, організаційних принципів дистанційного навчання, принципів індивідуального навчання, визначає засоби і методи навчання учнів/слухачів.

Сучасні організаційні та технічні умови ПТНЗ дозволяють здійснювати дистанційне професійне навчання кваліфікованих робітників у теоретичній складовій навчально-виробничого процесу (загально-професійній і професійно-теоретичній підготовках). Професійно-практична підготовка за дистанційною формою можлива лише або за окремими професіями, що не потребують складних організаційних, технічних і технологічних умов (наприклад, такі як оператор комп'ютерного набору, обліковець з реєстрації бухгалтерських даних, секретар керівника та ін.), або із застосуванням окремих елементів дистанційного професійного навчання.

Література

1. Глущенко В.В. Проектування системи підтримки дистанційного навчання професійно-технічного навчального закладу / Володимир Володимирович Глущенко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – Том 49, №5. – Режим доступу до журналу: http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/1242/954
2. Концепція проекту «Дистанційне навчання школярів» [Електронний ресурс] /[Ю. М. Богачков, В. Ю. Биков, В. О. Красношапка та ін.] // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – № 5(13). – Режим доступу до журналу: http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/186/172#.VcsXJ_ntmk
3. Базелюк О.В. Структурний аналіз способів реалізації дистанційного навчання у ПТНЗ [Електронний ресурс] / О. В. Базелюк // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 7, 19 квітня 2016 р.), Т. ІІ. / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. – К. : ІПТО НАПН України, 2016. – С. 117–120. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/107242/.

УДК 377.21

Мітькевич Е.,
ДНЗ «Подільський центр
професійно-технічної освіти»,
м. Кам'янець-Подільський

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ З ПРОФЕСІЇ «СЛЮСАР З РЕМОНТУ АВТОМОБІЛЯ, ВОДІЙ КАТЕГОРІЇ «С»

Нові соціально-економічні умови в Україні ставлять на одне із перших місць у педагогічних дослідженнях питання вдосконалення процесу професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, конкурентоздатних на ринку праці. На разі на формування кадрової політики у соціально-економічних сферах діяльності кардинальний вплив мають: науково-технічний прогрес відповідного виробництва, соціально-економічні механізми ринку праці, особистісні очікування, наміри та можливості суб'єктів системи професійної підготовки робітничих кадрів. Сучасний ринок праці відображає запити роботодавців до якості підготовки фахівців та динаміку таких запитів. А це вимагає оновлення самої системи професійної підготовки кваліфікованих робітників. На необхідності підвищення якості рівня професійної підготовки фахівців наголошено в Законах України «Про